

Kostnadsfria bussresor för pensionärer, svar på motion (SD)

Förslag till samhällsbyggnadsnämndens beslut

1. Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningens förslag till beslut tillstyrks.

Förslag till kommunstyrelsens beslut

1. Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningens förslag till beslut tillstyrks.

Förslag till kommunfullmäktiges beslut

1. Motionen avslås med hänvisning till de höga ofinansierade kostnaderna samt de slutsatser om färdmedelsfördelning efter subventionerad kollektivtrafik i utredningar och studier som finns på området.

Ärende

Chris Dahlqvist (SD), Jörgen Ring (SD) samt den tidigare ledamoten i kommunfullmäktige Klas Ahlberg (-) föreslår i en motion daterad 2019-02-18 att:

- Uppdra åt berörd nämnd att genomföra ett pilotprojekt för kostnadsfria bussresor för pensionärer 65 år och äldre
- Berörd nämnd ges i uppdrag att redovisa resultatet av pilotprojektet för att ge underlag för om beslut om permanenta kostnadsfria bussresor för äldre över 65 år ska genomföras.

Enligt avtalet med Östgötatrafiken som utför kollektivtrafiken i länet så kan Linköpings kommun endast köpa biljetter ur ordinarie sortiment. Det innebär att om en pilot involverar samtliga pensionärer över 65 år i Linköpings kommun blir kostnaden mellan 112 miljoner till 208 miljoner beroende på biljettyp och uthämningsgrad.

Det finns ett flertal utredningar om subventionerad kollektivtrafik. Inte i någon av dessa framkommer det några tydliga indikationer att fria resor för pensionärer över 65 år bidrar till en mer önskvärd färdmedelsfördelning. De undersökningar som finns visar att det vid fria resor främst sker en

överflyttning från cykel och gång till kollektivtrafik, det vill säga att bilåkandet minskar inte i någon stor grad. För att nå både globala, nationella och kommunala mål om klimat och folkhälsa är det önskvärt med olika insatser som minskar bilåkandet och inte den ur ett folkhälsoperspektiv viktiga vardagsmotionen.

Statistik över inkomsten i olika åldersgrupper visar att pensionärer generellt sett inte har en sämre ekonomisk situation än dem i åldersgruppen 25-64 år. Medelinkomsten för åldersgruppen 65-74 år är högre än för gruppen upp till 39 år. Det finns alltså inget som tyder på att pensionärer generellt har en lägre inkomst än de som är under 40 år.

Mot bakgrund av de höga ofinansierade kostnaderna och redovisade utredningar och studier som finns på området så kan miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen inte förorda ett pilotprojekt för kostnadsfria bussresor för pensionärer över 65 år.

Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen föreslår samhällsbyggnadsnämnden tillstyrka förslaget inför kommunstyrelsens beredning till kommunfullmäktiges beslut.

Beslutsunderlag:

Tjänsteskrivelse – Kostnadsfria bussresor för pensionärer, svar på motion (SD), 2022-01-21
Motionen

Bakgrund

Det är upp till kollektivtrafik huvudmannen i varje region att bestämma vilka olika biljettyper och vilken prissättning de vill tillämpa i kollektivtrafiken. I Östergötland är det Region Östergötland som är kollektivtrafikhuvudman och som är ansvarig för biljettsortiment och prissättning för kollektivtrafiken. Från och med februari 2022 så finns en ny typ av biljett i Östgötatrafikens sortiment, Lågtrafikbiljett som är något billigare än den biljett som gäller alla tider.

Det har gjorts flera studier angående hur fria kollektivtrafikresor påverkar såväl individer och deras hälsa och resande som miljön. I dessa studier har såväl positiva som negativa aspekter lyfts fram. De positiva aspekterna är att gratis kollektivtrafik verkar ha en signifikant påverkan på mobiliteten för de seniorer som redan har en god hälsa.

De negativa aspekterna som tas upp i studierna är att majoriteten av de ökade antalet resenärer kommer från gång- och cykel. De notoriska bilanvändarna är svåra att attrahera till kollektivtrafiken endast baserat på priset. I de olika studierna har de ökande antalet resenärer inom kollektivtrafiken framförallt kommit från gång- och cykeltrafikanter och endast en liten del från biltrafiken.

Statistik över inkomsten i olika åldersgrupper visar att pensionärer generellt sett inte har en sämre ekonomisk situation än personer i åldersgruppen 25-64 år. Den relativa fattigdomen ligger på 13 procent för både åldersgruppen 25-64 år och 65-84 år, det är dock en skillnad mellan män och kvinnor.

Medelinkomsten för åldersgruppen 65-74 år är högre än för gruppen upp till 39 år. Det finns alltså inget som tyder på att pensionärer generellt har en lägre inkomst än de som är under 40 år.

Ekonomiska konsekvenser

Den biljettyp som Linköpings kommun har möjlighet att köpa för att erbjuda personer över 65 år fria kollektivtrafikresor i lågtrafik är Östgötatrafikens nya tidsdifferentierad biljettyp från februari 2022. Ska piloten involvera samtliga personer över 65 år i Linköpings kommun blir kostnaden mellan 112 miljoner till 208 miljoner beroende på vilken zon som köps och uthämningsgraden. Därutöver tillkommer även en administrationskostnad för Östgötatrafikens arbete på ungefär 1,7 miljoner om samtliga personer över 65 år hämtar ut en biljett.

Kommunala mål

Förslaget bidrar till målområdet ”Välfärdstjänster med hög kvalitet, tillgänglighet och individen i centrum” genom att ge mer ekonomiskt stöd till äldre.

[Länk till kommunfullmäktiges övergripande mål](#)

Jämställdhet

Då förslaget både är ofinansierat och förvaltningens förslag är att avslå motionen har ingen specifik jämställdhetsanalys gjord för detta ärende. Generellt så är satsningar på kollektivtrafik något som ofta gynnar kvinnor då de har lägre medelinkomst och mer sällan en egen bil.

Samråd

Samråd har skett med Juridikenheten vilka inte har några synpunkter som avviker från Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningens förslag.

Information eller förhandling enligt lag (1976:580) om medbestämmande i arbetslivet

MBL-information eller förhandling är inte påkallad.

Kommunledningsförvaltningen

Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen

Paul Håkansson

Leif Lindberg

Beslutet skickas till:
Kommunstyrelsen
Motionärerna